

Назва. Конституційне право України.

Тип. Базова.

Рік навчання. 2019-2020.

Семестр. II.

Кількість кредитів ЄКТС. 5

ПІБ лектора, науковий ступінь, посада. Остапенко О.Г., к.ю.н., доцент

Результати навчання.

Аналіз поняття, системи, предмету й методів конституційного права, формування навичок збору і аналізу інформації з джерел конституційного права.

Формування здатності до визначення змісту та значущості основ конституційного ладу як інституту конституційного права.

Здатність описувати правовий статус людини і громадянина, розрізняти статус іноземця та біженця

Здатність визначати форми безпосередньої та представницької демократії в Україні, види виборчих систем та принципи виборчого права; порядок проведення виборів та референдумів.

Здатність характеризувати статус політичних партій, громадських та релігійних організацій і засобів масової інформації.

Розуміння принципів організації та функціонування, функцій та компетенції органів державної влади (законодавчих, виконавчих, судових).

Здатність визначати місце і роль місцевого самоврядування у громадянському суспільстві, розуміти його систему.

Розуміння структури адміністративно-територіального устрою України та перспективи його удосконалення.

Вміння визначати поняття, особливості конституційного права, елементи та зміст конституційно-правових відносин, сутність конституційно-правових норм, інститутів та джерел конституційного права.

Вміння оцінювати значення конституційного права для розвитку національного законодавства та визначати роль Конституції як Основного Закону держави і суспільства.

Здатність розуміти особливості основ конституційного ладу України, аналіз норм Конституції, що регулюють цей інститут.

Здатність характеризувати зміст інституту правового статусу людини і громадянина: громадянство (в тому числі підстави набуття та припинення), основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина та їх гарантії. Визначати особливості правового статусу іноземця та біженця.

Аналізувати виборче законодавство та орієнтуватися у типах виборчих систем, що застосовуються в Україні, визначати процедуру проведення виборів та референдумів.

Здатність характеризувати правовий статус політичних партій, громадських та релігійних організацій і засобів масової інформації та вміння визначати їх ролі у громадянському суспільстві.

Здатність характеризувати систему «стримувань і противаг» в діяльності органів державної влади.

Вміння визначати сутності, системи місцевого самоврядування в Україні.

Вміння визначати оптимальну модель адміністративно-територіального устрою України.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Основи римського приватного права».

Зміст.

Конституційне право України як галузь права. Конституція України як Основний Закон держави і суспільства. Засади конституційного ладу в Україні. Конституційно-правовий статус людини і громадянина. Вибори та референдуми в Україні. Правовий статус політичних партій, громадських та релігійних організацій і засобів масової інформації. Правовий статус Верховної Ради в Україні. Правовий статус Президента України. Виконавча влада в Україні. Конституційний статус органів суду і прокуратури. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування.

Рекомендована література.

Закони України:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Акт проголошення незалежності України. Прийнятий 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 38. – Ст. 502.
3. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів. Прийнята 8 квітня 1978 р. // Комп'ютерна БД “Право”.
4. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо договорів. Прийнята 23 серпня 1978 р. // Комп'ютерна БД “Право”.
5. Декларація прав національностей України. Прийнята 1 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 798.
6. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
7. Європейська Конвенція про громадянство. Прийнята 7 листопада 1997 р. // Комп'ютерна БД “Право”.
8. Європейська Хартія Місцевого Самоврядування. Прийнята 15 жовтня 1985 р. // Віче. – 1993 – № 6. – С. 33-39.
9. Загальна декларація прав людини. Прийнята 10 грудня 1948 р. / М.Дженіс, Р.Кей, Е.Бредлі. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Пер. з англ. К.: “АртЕк”, 1997. – 624 с.
10. Загальна декларація прав народів. Прийнята 4 липня 1976 р. // Комп'ютерна БД “Право”.
11. Конвенція про забезпечення прав осіб, які належать до національних

меншин. Прийнята 21 жовтня 1994 р. // Комп'ютерна БД "Право".

12. Конвенція про захист прав людини та основних свобод. Прийнята 4 листопада 1950 р. / М.Дженіс, Р.Кей, Е.Бредлі. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Пер. з англ. К.: "АртЕк", 1997. – 624 с.

13. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Прийнята 18 грудня 1979 р. // Комп'ютерна БД "Право".

14. Конвенція про основні цілі і норми соціальної політики. Прийнята 22 червня 1962 р. // Комп'ютерна БД "Право".

15. Конвенція про політичні права жінок. Прийнята 31 березня 1953 р. // Комп'ютерна БД "Право".

16. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини. Прийнята 16 листопада 1972 р. // Комп'ютерна БД "Право".

17. Конвенція про права дитини. Прийнята 20 листопада 1989 р. // Комп'ютерна БД "Право".

18. Конвенція про рівноправність громадян держави та іноземців і осіб без громадянства в галузі соціального забезпечення. Прийнята 28 червня 1962 р. // Комп'ютерна БД "Право".

19. Конвенція про скорочення без громадянства. Прийнята 30 серпня 1961 р. // Комп'ютерна БД "Право".

20. Конвенція про скорочення випадків багатогромадянства та про військову повинність у випадку багатогромадянства. Прийнята 6 травня 1963 р. // Комп'ютерна БД "Право".

21. Конвенція про статус апатридів. Прийнята 28 вересня 1954 р. // Комп'ютерна БД "Право".

22. Конвенція про статус біженців. Прийнята 28 липня 1951 р. // Комп'ютерна БД "Право".

23. Конвенція Співдружності Незалежних Держав про права та основні свободи людини. Прийнята 26 травня 1995 р. // Комп'ютерна БД "Право".

24. Конвенція, що регулює деякі питання, пов'язані з колізією законів про громадянство. Прийнята 12 квітня 1930 р. // Комп'ютерна БД "Право".

25. Конвенція щодо спрощеного порядку набуття громадянства громадянами держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав. Прийнята 19 січня 1996 р. // Комп'ютерна БД "Право".

26. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Прийнята 7 березня 1966 р. // Комп'ютерна БД "Право".

27. Про Автономну Республіку Крим. Закон України від 17 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 11. – Ст. 69.

28. Про дію міжнародних договорів на території України. Закон України

від 10 грудня 1991 р. // ВВР України. – 1992. – № 10. – Ст. 137.

29. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 2 червня 2016 р. // ВВР України. – 2016. – № 31. – Ст. 545.

30. Про альтернативну (невійськову) службу. Закон України від 12 грудня 1991 р. у редакції Закону від 18 лютого 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 15. – Ст. 86.

31. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Закон України від 8 липня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 16. – Ст. 146.

32. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим. Закон України від 10 лютого 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 29. – Ст. 191.

33. Про місцеві вибори. Закон України від 14 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 37-38. – Ст. 366.

34. Про вибори народних депутатів України. Закон України від 17 листопада 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 10-11. – Ст. 73.

35. Про вибори Президента України. Закон України від 5 березня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 14. – Ст. 81.

36. Про Вищу раду правосуддя. Закон України від 21 грудня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 25. – Ст. 146.

37. Про громадянство України. Закон України від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 7-8. – Ст. 50.

38. Про державний кордон України. Закон України від 4 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.

39. Про державну допомогу сім'ям з дітьми. Закон України від 21 листопада 1992 р. у редакції Закону від 22 березня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 20. – Ст. 102.

40. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Закон України від 26 січня 1993 р. (в ред. 27 січня 2018 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.

41. Про державну службу. Закон України від 10 грудня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.

42. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям. Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 35. – Ст. 290.

43. Про загальний військовий обов'язок і військову службу. Закон України від 25 березня 1992 р. у редакції Закону від 18 червня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 33. – Ст. 270.

44. Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР. Закон України від 5 липня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 33. – Ст.445.

45. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим. Закон України від 23 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5-6. – Ст. 43.

46. Про звернення громадян. Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.

47. Про Конституційний Суд України. Закон України від 13 липня 2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 35. – Ст. 376.

48. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

49. Про місцеві державні адміністрації. Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.

50. Про національні меншини в Україні. Закон України від 25 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.

51. Про громадські об'єднання. Закон України від 22 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.

52. Про органи самоорганізації населення. Закон України від 11 липня 2001 р. // Офіційний вісник України. – 2001. – № 32. – Ст. 1449.

53. Про освіту. Закон України від 5 вересня 2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017.– № 38-39. – Ст. 380.

54. Про охорону культурної спадщини. Закон України від 8 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 39. – Ст. 333.

55. Про пенсійне забезпечення. Закон України від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992.– № 3. – Ст. 10.

56. Про політичні партії в Україні. Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118.

57. Про правовий статус іноземців. Закон України від 22 вересня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 179.

58. Про правонаступництво України. Закон України від 12 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 617.

59. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим. Закон України від 2 березня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 21. – Ст. 158.

60. Про Президента Української РСР. Закон України від 5 липня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 33. – Ст. 446.

61. Про приєднання України до Статуту Ради Європи. Закон України від 31 жовтня 1995 р. // Комп'ютерна БД “Право”.

62. Про прокуратуру. Закон України від 14 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3 – Ст. 12.
63. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності. Закон України від 15 вересня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45.– Ст. 397.
64. Про Раду національної безпеки і оборони України. Закон України від 5 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35.– Ст. 237.
65. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування. Закон України від 15 липня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 38. – Ст. 249.
66. Про Рахункову палату. Закон України від 2 липня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 360.
67. Про свободу совісті та релігійні організації. Закон України від 23 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 25. – Ст. 283.
68. Про Службу безпеки України. Закон України від 25 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.
69. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України від 7 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 33. – Ст. 175.
70. Про статус депутатів місцевих рад. Закон України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 40. – Ст. 290.
71. Про статус народного депутата України. Закон України від 17 листопада 1992 р. у редакції Закону від 22 березня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 42. – Ст. 212.
72. Про комітети Верховної Ради України. Закон України від 4 квітня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 19. – Ст. 134.
73. Про інформацію. Закон України від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
74. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні від 16 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
90. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13 січня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
91. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів. Прийнята 8 квітня 1978 р. // Комп'ютерна БД “Право”.
92. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо договорів. Прийнята 23 серпня 1978 р. // Комп'ютерна БД “Право”.
93. Про Регламент Верховної Ради України. Закон України від 10 лютого 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14-15, № 16-17. – Ст. 133.

94. Про державний кордон України. Закон України від 4 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.

95. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від 5 лютого 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 91.

Підзаконні нормативно-правові акти України

96. Про загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади. Указ Президента України від 12 березня 1996 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. – 28 березня. – № 58-59.

97. Про зміни оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. // Урядовий кур'єр. – 2010. – 14 грудня. – № 234.

98. Про проголошення незалежності України. Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 38. – Ст. 502.

99. Про визначення питань, що належать до компетенції Першого віце-прем'єр-міністра України та віце-прем'єр-міністрів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248978879>

Додаткова:

1. Актульні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф. Олійника А.Ю. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 554 с.

2. Веніславський Ф.В. Конституційне право України в схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. для студентів юрид. вузів та ф-тів / Ф. В. Веніславський ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2014. – 374 с.

. Демків Р. Я. Конституційне право України. Курс лекцій. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 332 с.

4. Конституційне право України [Текст] : підручник / [Алмаші І. М. та ін.] ; Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. правознавства. – 8-е вид., перероб. та допов. – Ужгород : Гельветика, 2016. – 474 с.

5. Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. В. Л. Федоренка. – 4-е вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В. М. Шаповала. – К.: 2012. – 727 с.

6. Крусян А.Р. Конституційне право України [Текст] : навч.-метод. посіб. / А. Р. Крусян ; Нац. ун- т «Одес. юрид. акад.», Каф. конституц. права. – Одеса : Фенікс, 2015. – 134 с.

7. Погорілко В. Ф. Конституційне право України: [Підручник] / В. Ф.Погорілко, В. Л.Федоренко / за заг. ред. В. Л. Федоренка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2010. – 432 с.

8. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: наич. посіб. / О.В.Совгиря, Н.Г.Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 544 с.

9. Шаптала Н. К. Конституційне право України: [навч. посіб.] / Н. К. Шаптала, Г. В. Задорожня – Запоріжжя: Дике Поле, 2012. – 479 с.

Методи навчання. Лекції та практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, презентації, виконання завдань – модельних ситуацій);
- контрольні роботи (поточна, підсумкова);
- підсумковий контроль (іспит).

Мова навчання. Українська.